

**Chính sách Dân tộc
&
THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC**

**KẾT QUẢ 10 NĂM THỰC HIỆN
CHÍNH SÁCH, PHÁP LUẬT VỀ ĐẤT ĐAI
CHO ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở
HUYỆN HƯỚNG HÓA, TỈNH QUẢNG TRỊ
(2002 - 2012)***

1. Khái quát chung về huyện Hướng Hóa

Hướng Hóa là một huyện miền núi nằm ở phía Tây của tỉnh Quảng Trị với tổng diện tích tự nhiên là 1.151km² và có đường biên giới dài 156km thuộc 11 xã tiếp giáp với Lào. Trên địa bàn huyện có cửa khẩu quốc tế Lao Bảo nằm trên trục đường quốc lộ số 9 và đường Hồ Chí Minh huyền thoại. Trong khi người Kinh tập trung cư trú dọc đường quốc lộ số 9 thì các dân tộc thiểu số (DTTS) cư trú chủ yếu ở phía Bắc và phía Nam của huyện. Với dân số gần 76.000 người, ngoài dân tộc Kinh (51,8%), các DTTS trên địa bàn huyện chủ yếu là dân tộc Bru - Vân Kiều (42,8%) và Tà-ôi (5,2%). Năm 2013, toàn huyện có 4.817 hộ nghèo, chiếm 29,4%; trong đó, hộ nghèo DTTS là 51,2%.

2. Kết quả thực hiện chính sách, pháp luật về đất đai cho đồng bào dân tộc thiểu số

Trong những năm gần đây, vùng đồng bào DTTS ở huyện Hướng Hóa đã diễn ra tình trạng thiếu đất ở, nhất là đất sản xuất. Nguyên nhân chủ yếu của tình trạng này là

do địa giới hành chính các xã hạn hẹp, điều kiện tự nhiên không thuận lợi, đất sản xuất ở một số nơi được Nhà nước thu hồi để xây dựng nhà máy thủy điện và các công trình thủy lợi. Ngoài ra, việc mua bán, sang nhượng, thế chấp, tách hộ cùng với nhu cầu phát triển sản xuất của đồng bào... cũng góp phần làm gia tăng tình trạng này.

Trong thời gian 2002 - 2012, các văn bản chính sách, pháp luật của Quốc hội, Chính phủ, các bộ ngành, Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị trong việc giải quyết đất đai cho vùng đồng bào DTTS đã được các cấp ủy, chính quyền từ huyện đến cơ sở tập trung chỉ đạo, điều hành và tổ chức thực hiện.

Dưới đây là các kết quả đã đạt được trong thời gian 2002 - 2012 của huyện Hướng Hóa, tỉnh Quảng Trị.

2.1. Công tác quy hoạch, quản lý sử dụng đất

Công tác lập kế hoạch sử dụng đất 5 năm giai đoạn 2006 - 2010 ở tất cả các xã trong huyện đều được thực hiện đúng trình tự, thủ tục pháp lý của Luật đất đai. Tuy nhiên, vẫn còn một số xã chưa hoàn thành công tác này do hạn chế về kinh phí triển khai. Đến thời điểm năm 2012, 9/22 đơn vị cấp xã (chiếm 40,9% tổng số xã trong huyện) đã hoàn thành kế hoạch sử dụng đất 5 năm giai đoạn 2011- 2015 và tầm nhìn đến năm 2020.

2.2. Công tác quy hoạch, quản lý và phát triển rừng

Huyện đã đẩy nhanh tiến độ cải tạo, trồng lại rừng tập trung nhằm góp phần phủ xanh nhiều diện tích đất trống, đồi núi trọc, tăng cường rừng phòng hộ đầu nguồn, phòng

* Nguồn: Phòng Dân tộc huyện Hướng Hóa, 2014.

hộ môi trường sinh thái nhằm đảm bảo nguồn nước sạch phục vụ sản xuất và nước sinh hoạt. Đồng thời, quy hoạch, quản lý, bảo vệ, phát triển rừng tự nhiên, rừng trồng hiện có, chống suy thoái nguồn tài nguyên rừng, thực hiện xã hội hóa nghề rừng... Đến nay, huyện đã giao khoán rừng tự nhiên cho các cộng đồng thôn, bản quản lý với diện tích lên tới 2.200ha.

2.3. Công tác khai hoang, phục hóa tạo quỹ đất sản xuất, đất ở

Thực hiện Chương trình 134, trong giai đoạn 2005 - 2012, huyện đã tổ chức khai hoang được 850ha đất sản xuất với tổng kinh phí thực hiện là 4.250 triệu đồng để hỗ trợ cho 1.254 hộ nghèo người DTTS. Thực hiện Chương trình định canh định cư theo quyết định 33/QĐ-TTg, 3 điểm định canh định cư đã được xây dựng gồm khu vực Cu Vơ (xã Hướng Linh); khu vực Cu Dừm, Ta Roa, Pa Ka (xã Hướng Lộc); và khu vực Cu Dong, Ta Rừng, Ta Cu (xã Húc). Đến nay, công tác giao đất cho đồng bào DTTS đã được hoàn thành với bình quân diện tích đất ở là 400m²/hộ và đất sản xuất là 0,68ha đến 1ha/hộ. Điều này đã tạo điều kiện thuận lợi để người dân có đất sản xuất và đất ở; từ đó, góp phần giúp họ ổn định cuộc sống và từng bước cải thiện kinh tế hộ.

2.4. Công tác giải quyết đền bù do thu hồi đất và quy hoạch, xây dựng các điểm dân cư mới

Năm 2006, huyện đã thu hồi đất của một số hộ gia đình người DTTS ở xã Hướng Linh để thực hiện các dự án đầu tư (thủy điện Quảng Trị, các công trình thủy lợi) với diện tích là 1.309.782m². Hiện tại, với 142

hộ DTTS trong diện bị thu hồi đất, huyện đã giao lại cho các hộ với tổng diện tích đất ở là 56.400m² và đất sản xuất là 1.313.782m². Năm 2007, huyện tiếp tục thu hồi đất của 10 hộ gia đình DTTS tại xã Tân Hợp để xây dựng thủy điện Hạ Rào Quán và đến nay cũng đã hoàn thành việc giao lại đất cho các hộ dân với diện tích đất ở là 4.000m² và đất sản xuất là 67.610m².

Việc thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ và tái định cư đã được đa số nhân dân đồng tình ủng hộ; một số trường hợp khiếu kiện đã được các cấp, các ngành tuyên truyền, vận động, xử lý kịp thời. Đến nay, hầu hết người dân trong vùng dự án đã yên tâm phát triển sản xuất và ổn định cuộc sống.

3. Kết luận

Quá trình thực hiện các chính sách pháp luật về đất đai ở huyện Hướng Hóa giai đoạn 2002 - 2012 đã đem lại những thành tựu rất đáng ghi nhận, hợp với lòng dân và thể hiện sự quan tâm của các cấp đối với vùng đồng bào DTTS. Những khó khăn, tồn tại trong vấn đề đất đai về cơ bản đã được giải quyết, từ đó góp phần nâng cao đời sống, tạo sự ổn định và đặc biệt, đem lại niềm tin cho người dân đối với Đảng và Nhà nước. Tuy nhiên, quá trình thực hiện chính sách còn gặp phải một số bất cập như nguồn kinh phí thực hiện hạn hẹp, nhận thức về pháp luật của người dân còn hạn chế, các chính sách được triển khai thiếu đồng bộ... Những hạn chế này cần được khắc phục trong tương lai để giải quyết tốt hơn nữa tình trạng thiếu đất trong cộng đồng các DTTS, góp phần phát triển kinh tế và ổn định trật tự xã hội.

Đặng Khoa